

Zastosowanie Web 2.0 w bibliotekach cyfrowych

Adam Dudczak

(maneo@man.poznan.pl)

Plan prezentacji

- Geneza Web 2.0
- Czym jest Web 2.0
- Model uczestnictwa
- Sztandarowe produkty Web 2.0
- „Ten Ways To Take Advantage of Web2.0”
- Web 2.0 w bibliotece cyfrowej
- Podsumowanie
- Odnośniki

Plan prezentacji

- **Geneza Web 2.0**
- Czym jest Web 2.0
- Model uczestnictwa
- Sztandarowe produkty Web 2.0
- „Ten Ways To Take Advantage of Web2.0”
- Web 2.0 w bibliotece cyfrowej
- Podsumowanie
- Odnośniki

Geneza Web 2.0

- Boom i upadek dot-com'ów (2001)
- Przetrwały tylko nieliczne
- Okazało się, że przedsiębiorstwa które przetrwały miały dużo cech wspólnych.
- Analiza tych cech wspólnych pozwoliła panom **Tim O'Reilly** i **John Battelle** na stworzenie podstaw Web 2.0.

Czym jest web 2.0 (1)

- Przekształcenie stron WWW z **zamkniętych** składowisk informacji w dynamiczne **źródła treści i usług**
- Fenomen społeczności
 - treść jest tworzona przez całą społeczność
 - decentralizacja władzy
 - otwartość, każdy może brać udział
 - każdy ma dostęp do treści i może ją dowolnie przetwarzać

Czym jest web 2.0 (2)

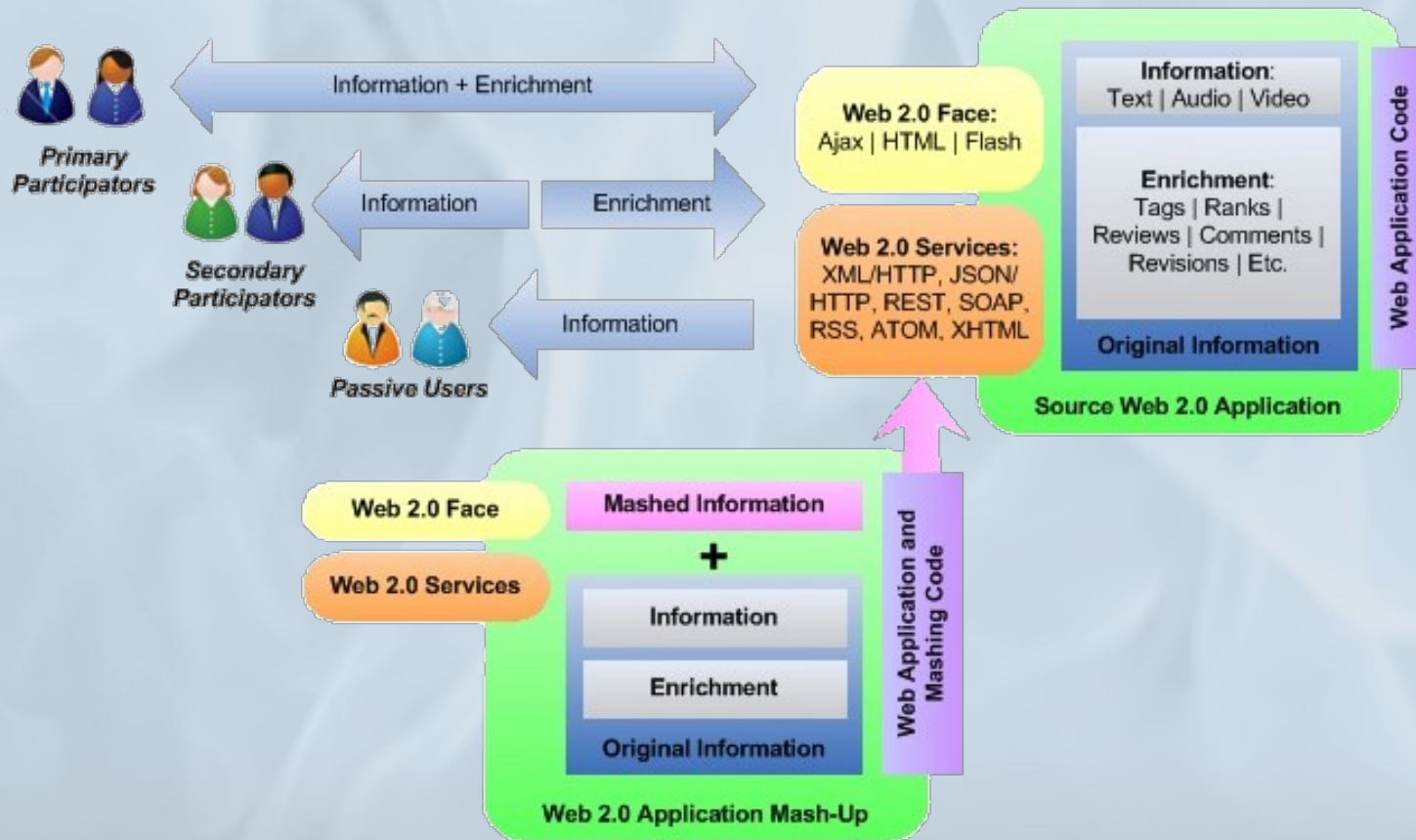
- Łączenie niezależnych usług tak aby stworzyć coś nowego.
- Nacisk na łatwość użytkownika i pozytywne wrażenia użytkownika
- Duża dostępność :
 - szybkość działania,
 - wspieranie dobrze zdefiniowanych sprawdzonych standardów

Plan prezentacji

- Geneza Web 2.0
- Czym jest Web 2.0
- **Model uczestnictwa**
- Sztandarowe produkty Web 2.0
- „Ten Ways To Take Advantage of Web2.0”
- Web 2.0 w bibliotece cyfrowej
- Podsumowanie
- Odnośniki

Model uczestnictwa (1)

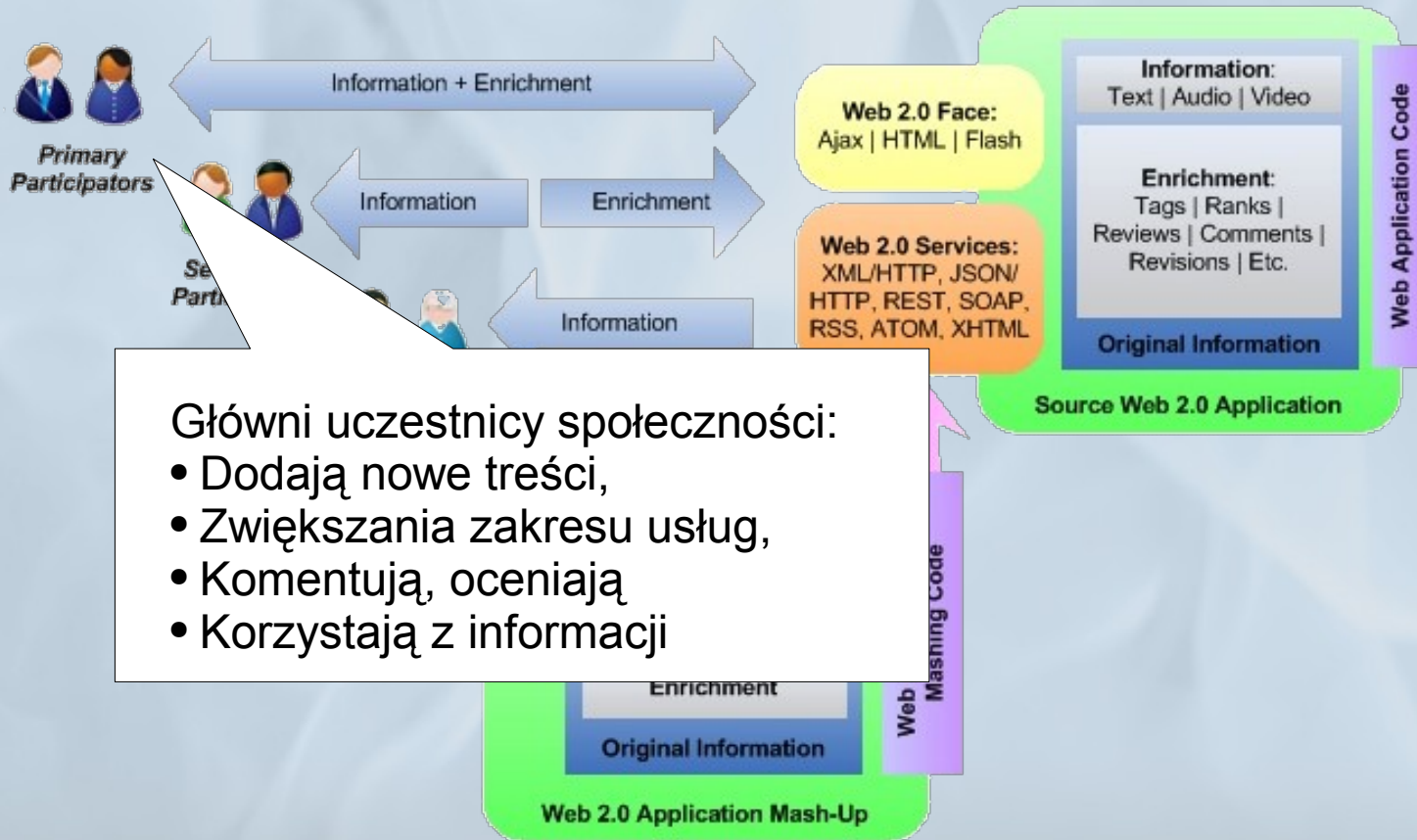
Web 2.0 Participation and Information Model

<http://web2.wsj2.com>

Model uczestnictwa (2)

Web 2.0 Participation and Information Model

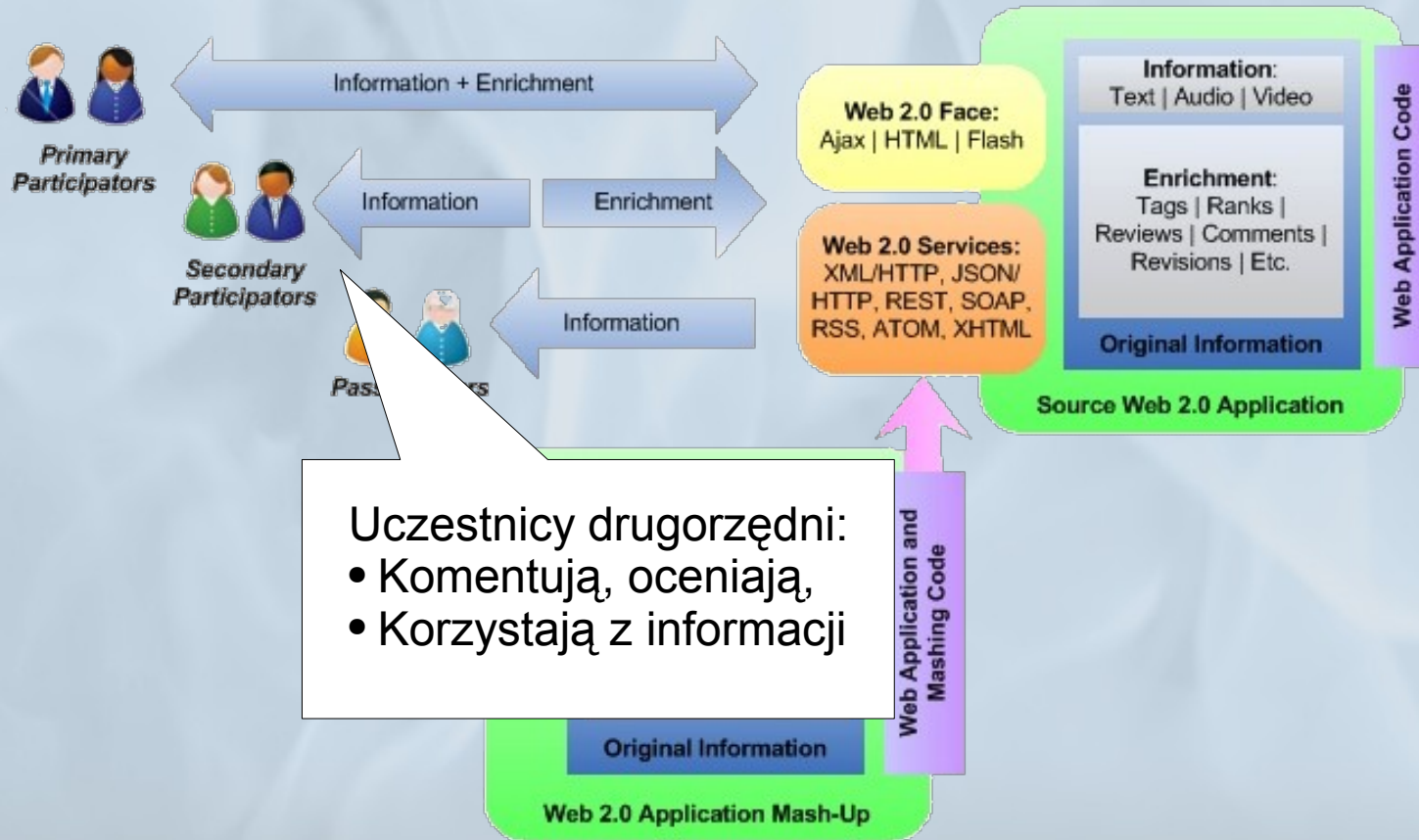

Główni uczestnicy społeczności:

- Dodają nowe treści,
- Zwiększania zakresu usług,
- Komentują, oceniają
- Korzystają z informacji

Model uczestnictwa (3)

Web 2.0 Participation and Information Model

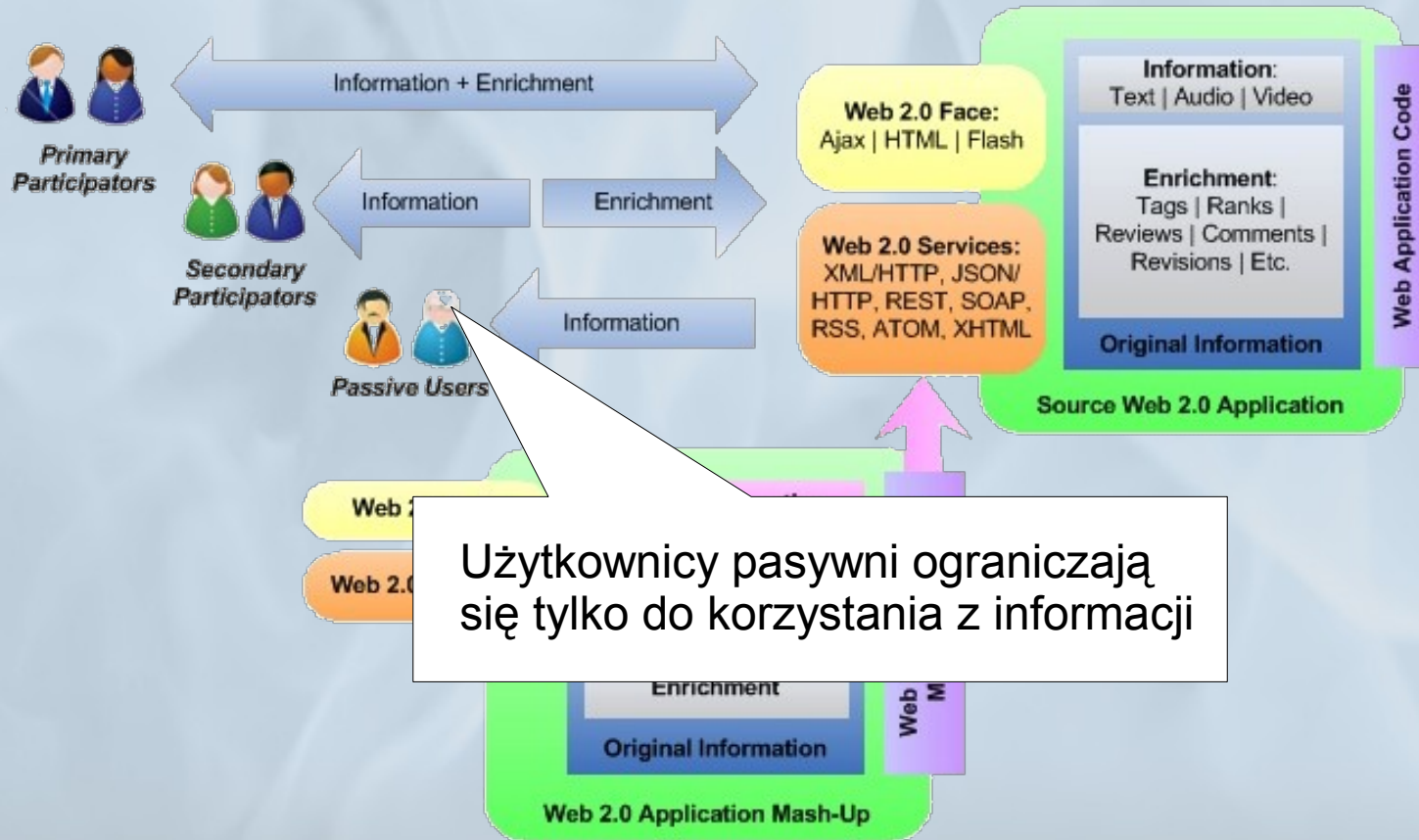
Uczestnicy drugorzędni:

- Komentują, oceniają,
- Korzystają z informacji

<http://web2.wsj2.com>

Model uczestnictwa (4)

Web 2.0 Participation and Information Model

<http://web2.wsj2.com>

Model uczestnictwa (5)

- Web 2.0 ma przypomnieć że:
 - Sieć ma przynosić ludziom korzyści i potrzebną wiedzę
- Jednym z celów Web 2.0 jest **zwiększenie zaangażowania użytkowników**
- Najwięcej jest użytkowników pasywnych
- Należy zachęcać użytkowników by inwestowali swój czas w polepszenie jakości usług

Plan prezentacji

- Geneza Web 2.0
- Czym jest Web 2.0
- Model uczestnictwa
- **Sztandarowe produkty Web 2.0**
- „Ten Ways To Take Advantage of Web2.0”
- Web 2.0 w bibliotece cyfrowej
- Podsumowanie
- Odnośniki

Sztandarowe produkty Web 2.0

– Del.icio.us (1)

- Problem - Zakładki w przeglądarce mają wiele wad:
 - Są przypisane tylko do jednego komputera,
 - Stronę możemy przypisać tylko do jednego folderu w zakładkach
 - Nie ma możliwości współdzielenia zakładek z znajomymi

Sztandarowe produkty Web 2.0

– Del.icio.us (2)

- Pomysł:
 - Trzymając zakładki na zdalnym serwerze mamy do nich dostęp zawsze
 - Możemy przydzielać każdej stronie dowolną liczbę etykiet
 - Starczy podać znajomemu odpowiedni link i będzie miał dostęp do znalezionych przez Ciebie stron

Sztandarowe produkty Web 2.0

– Del.icio.us (3)

- Społeczność:
 - Każdy dostaje do ręki przydatne narzędzie
 - W momencie gdy z narzędzia korzysta wiele osób otrzymujemy dodatkową ciekawą funkcję wynikającą z nagromadzenia danych
 - Które strony są wartościowe?
 - Jakich etykiet używają ludzie aby opisać stronę A?
 - Jakie strony znajdują się w zakładkach Adama D. ?

Sztandarowe produkty Web 2.0

– Digg.com (1)

- Problem:
 - Internet pełen jest przeróżnych zasobów, jak znaleźć coś interesującego do czytania?

Sztandarowe produkty Web 2.0

– Digg.com (2)

- Pomysł:
 - Pozwólmy ludziom żeby nadsyłali swoje propozycje stron/artykułów
 - Każdy będzie mógł ocenić/skomentować dany zasób
 - Każda wydana przez nas ocena jest zapamiętywana w naszym profilu

Digg is all about user powered content. Every article on digg is submitted and voted on by the digg community. Share, discover, bookmark, and promote the news that's important to you! [Learn more...](#)

Digg Topics

Technology

[Guy allows whole world to control christmas decorations on his house!](#)

You can click on a window and the lights in that window actually switch on, or off! He seems to be based in Europe, so visit when it's dark there or else you can't see the lights. There is a webpage with photos of the technology behind it all. [More...](#)

[3000+ Unix/Linux Programming Texts and Tutorials](#)

All free, of course. Includes the typical roundup of Linux/Unix languages, also includes things like cron, OpenGL, networking, GTK, Gimp, iptables, regex, Grub/LILO, booting between multiple kernels and a plethora of others. [More...](#)

My Profile

Personal Info

Member Name: maneo

Real Name: Adam Dudczak

Location: Poznań

AIM/Yahoo/MSN/ICQ/gTalk: [none entered]

My Website: <http://grejprut.org>

Member Since: December 10, 2006

The Numbers

Overall Ranking: n/a (updated daily)

Stories Dugg: 0 ([see all](#))

Stories Submitted: 0 ([see all](#))

Promoted Stories: 0 ([see all](#))

Promoted Stories Ratio: 0%

Profile Views: 2

languages

languages, just visit OpenCulture's iTunes Foreign you busy for a good long while. [More...](#)

ds more Artistic than Apple's?

has a very "Tim Burton/Film Board of Czechoslovakia" of a downtrodden, communist vibe to the Zune ad, but response from this viewer, even if it IS melancholy and

ctive landscape which physically changes its appearance

Sztandarowe produkty Web 2.0

– Digg.com (3)

- Społeczność:
 - „Efekt digg'a” - strony które zostały dobrze ocenione przez użytkowników notują astronomiczne liczby odwiedzin
 - Ważne jest kto ocenia
 - Rozbudowane profile użytkowników

Sztandarowe produkty Web 2.0

– Wikipedia (1)

- Pierwotnie Wikipedia miała dostarczać materiałów dla ekspertów, którzy na ich podstawie mieli tworzyć **Nupedia**
- Liczba haseł opracowanych przez Wikipedystów na całym świecie szybko przerosła najśmielsze oczekiwania
- Każdy może edytować artykuły!
- Czy na Wikipedii można polegać?

Sztandarowe produkty Web 2.0

– Wikipedia (2)

- Wandale stanowią mniej niż 1% spośród wszystkich użytkowników (wliczając w to uż. anonimowych)
- Wikipedyści
 - Osoby te przeważnie interesują się tematami w których hasła tworzą
- Bitwa po Grunwaldem

Plan prezentacji

- Geneza Web 2.0
- Czym jest Web 2.0
- Model uczestnictwa
- Sztandarowe produkty Web 2.0
- **„Ten Ways To Take Advantage of Web2.0”**
- Web 2.0 w bibliotece cyfrowej
- Podsumowanie
- Odnośniki

„Ten ways to take advantage of Web 2.0” (1)

Dion Hinchcliffe w swoim blogu opublikował kilka rad dotyczących efektywnego wykorzystania Web 2.0.

Oto one:

- Zachęcaj ludzi do uczestnictwa, pokaż im co zyskają biorąc udział.
- Pozwól użytkownikom używać informacji do swoich celów

„Ten ways to take advantage of Web 2.0” (2)

- Spraw aby użytkownik mógł edytować...
wszystko!
 - użytkownik powinien być współtwórcą treści na skale masową,
 - *“none of us is as smart as all of us”*
- Strona musi się wczytywać szybko i być „lekka”.

„Ten ways to take advantage of Web 2.0” (3)

- Dopilnuj tego aby twoja strona udostępniała treść w formie przyjaznej dla maszyn i łatwej w wykorzystaniu dla innych (np. RSS, RDF, OAI-PMH)
- Staraj się wykorzystywać istniejące komponenty w jak najszerszym zakresie.
- Buduj całość z małych części.

„Ten ways to take advantage of Web 2.0” (4)

- Pozwól użytkownikom wyrobić sobie reputacje!
 - każda społeczność opiera się na zaufaniu i szacunku względem siebie,
 - przykłady: eBay, Allegro, Wikipedia.
- **Ludzie zachowują się o wiele rozsądniej gdy nie występują w sieci anonimowo**

„Ten ways to take advantage of Web 2.0” (5)

- Wprowadź jeszcze więcej ułatwień!
 - Większość użytkowników nie będzie miała czasu na to aby pisać artykuły.
 - Należy dostarczyć również prostszych metod uczestnictwa, które wzbogacą usługę, jak np. tagowanie, ocenianie, komentowanie.

Plan prezentacji

- Geneza Web 2.0
- Czym jest Web 2.0
- Model uczestnictwa
- Sztandarowe produkty Web 2.0
- „Ten Ways To Take Advantage of Web2.0”
- **Web 2.0 w bibliotece cyfrowej**
- Podsumowanie
- Odnośniki

Web 2.0 w Bibliotece cyfrowej(1)

- Zysk z zastosowania praktyk Web 2.0 w bibliotekach cyfrowych może być ogromny.
- Niektóre postulaty są już spełnione:
 - Rozproszona platforma bibliotek cyfrowych (OAI-PMH)
 - Możliwości tworzenia własnych kolekcji,
 - Użycie ogólnie znanych i sprawdzonych protokołów jak RSS, XHTML.
 - ...

Web 2.0 w bibliotece cyfrowej(2)

- Library 2.0
- Otwarte opisy bibliograficzne i folksonomie
- Otwarte kolekcje
- Rozbudowanie kont użytkowników

Library 2.0 (1)

- Termin wymyślony przez **Michael'a Casey'a** w październiku 2005
- Należy podkreślić konieczność adaptacji bibliotek do potrzeb użytkowników, promując rolę użytkowników w tych zmianach.
- Użytkownik jest uczestnikiem, współtwórcą, konsultantem

Library 2.0 (2)

- Dzięki stałemu przepływowi informacji między użytkownikiem a bibliotekarzem, usługi biblioteczne mogą być ciągle udoskonalane.
- Integracja usług nie związanych bezpośrednio z bibliotekami aby dostarczyć - "nową jakość"
- Ważna jest kreatywność!

Otwarte opisy bibliograficzne (1)

- Co to jest **Folksonomia**?
 - Termin **folksonomy** stworzył **Thomas Vander Wal** - "tagging that works"
 - Termin powstał z połączenia dwóch wyrazów **folks** i **taxonomy** - folksonomy znaczy dokładnie "people's classification management"

Otwarte opisy bibliograficzne (2)

- To metodologia pozyskiwania informacji oparta na współpracy przy tworzeniu etykiet, które **klasyfikują treść obiektów cyfrowych**, np. zdjęć przechowywanych w sieci, linków.
- Te etykiety często nazywane są **tagami**, a cały proces **tagowaniem**.

Otwarte opisy bibliograficzne (3)

- Tworzenie takich etykiet nie wymaga obszernej wiedzy, w związku z tym może to robić każdy.
- Zbiór etykiet jest **otwarty** w związku z czym opis może szybko ewoluować w odpowiedzi na zmiany w sposobie klasyfikacji zasobów przez użytkowników

Otwarte opisy bibliograficzne (4)

- Co z jakością takich tagów?
- Odpowiednia implementacja pozwala uzyskać dodatkową informację o tym kto otagował dany zasób

Otwarte opisy bibliograficzne (5)

- Takie otwarte podejście powoduje, że powstałe etykiety:
 - Mogą być wieloznaczne
 - Dla oznaczenia jednego zasobu może być użyte kilka znaczących to samo wyrazów (synonimy)
 - Jako etykieta zostanie użyte to samo słowo tyle, że w innym przypadku
- Zupa tagowa (tag soup), meta szum (meta noise)

Otwarte opisy bibliograficzne (6)

- Co mogłoby wpłynąć na wzrost jakości opisów?
 - Podawanie przy tagach ile osób użyło danego taga dla danego zasobu.
 - Proponowanie tagów (del.icio.us)
 - Moderowanie opisów
 - „Osobny wór” - separacja opisu bibliograficznego od opisu użytkowników

Otwarte kolekcje

- Użytkownik miałby możliwość rozszerzenia zbiorów biblioteki o swoje prywatne zbiory
- Mógłby zasięgnąć opinii bibliotekarzy i innych użytkowników

Rozbudowanie możliwości kont użytkowników

- “Moja cyfrowa półka”: zapamiętywanie ulubionych publikacji
- “Moje kolekcje” : lista kolekcji użytkownika
- ...

Podsumowanie (1)

- O Web 2.0 powiedziano już bardzo dużo
- Sceptycy mogą powiedzieć, że Web 2.0 to nic więcej jak tylko chwytliwy termin, którego każdy może użyć w właściwie dowolnym kontekście.
- Inni powiedzą, że to nic nowego
- Web 2.0 proponuje żeby łączyć rzeczy których dotychczas nigdy nie łączono

Podsumowanie (2)

- Współpraca między bibliotekarzami a użytkownikami może przydać bibliotekom cyfrowym wiele ciekawych funkcjonalności.
- Pozwoli zwiększyć dostępność zasobów bibliotek.
- Liczba osób zainteresowanych bibliotekami cyfrowymi wzrośnie.

Odnośniki

- **Library 2.0**

- http://en.wikipedia.org/wiki/Library_2.0
- <http://www.librarycrunch.com/>

- **Web 2.0**

- <http://web2.wsj2.com/howweb2works.htm>
- http://web2.wsj2.com/ten_ways_to_take_advantage_of_web_20.htm
- <http://web2.wsj2.com/web2ishere.htm>
- <http://radar.oreilly.com/tim/>

Odnośniki

- <http://www.oreillynet.com/pub/a/oreilly/tim/news/2005/09/30/what-is-web-20.html>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Web_2
- <http://www.andybudd.com/dconstruct05/>
- <http://gospodarka.gazeta.pl/gospodarka/1,68367,3196659.html>

- **Folksonomy**

- <http://en.wikipedia.org/wiki/Folksonomy>

POZNAŃSKIE CENTRUM SUPERKOMPUTEROWO-SIECIOWE

AFILIOWANE PRZY INSTYTUCIE CHEMII BIOORGANICZNEJ PAN

h t t p : / / w w w . m a n . p o z n a n . p l